1819 | 1891 ՅՈՒՆԻՍ 16–17 ՊԱԶԱՐ—ՊԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ | 1308 ԶԻԼԳԱՏԷ 22 | ԲԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱՏՕՆԷ ՇԷՐԱՅԻԹԻ

	12 աւլըք	6 աւլըք	3 աւլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէքթուպէ 20 ղըրուշտան

{صاحب امتياز: جيوهلكيان}

ՆԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱՅԻԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տէրսաաէթտէն Գոնւշտուն Բունէէ հաղըլան պիր մէքթուպտա կէօրէ, Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Ուիլեամ Ուայթ Բուսֆատան Թարափընտան Եաղուտիլէրին Գաղրատիւնէ իսքեան իթմէլէրինէ մուսաատէ պույրուլմասը գըրմըշտանէզտը Պապը Ալիտէ պազը թէշէպպիւսաթտա պուլունմուշ տըր։

Կազէթա մէզքիւր մուխպիրինին իլավէթէն պէյանընա կէօրէ, սէֆիրը միւշարէլէյհին թէշէպպիւսաթը վազգէչմէսինի նախլը մուվաֆֆագըյէթ օլմասը բէք տէ միւհթէմէլ տէյիլ տիր։ (Լը Թուրք)

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սամրազամ վէ Սէրասքէր վէ Գահրիյէ վէ Խարիճիյէ Նազըրլարը բաշլըլար հազըրաթը՝ տիւն Մապէյնէ ազիմէթլէ պազը իրատաթը Սէնիյէ իլ ախզ ու թէլագգը էյլէմիշլէր տիր։

—Մէեզունէն Եվրոբայա ազիմէթ իթմիշ օլան Ավուսթրիա սէֆիրի պարօն Գալիս՝ էվվէլքի աղշամ Շարգ տիւրամ գաթարըյլա Տէրսաաէթէ ավտէթլէ, Սիրքէճի իսքէլէսինտէն սէֆարէթին մայէթ վափօրըյլա տօղրուճա Գէօյիւքտէրէտէքի սէֆարէթխանէյէ կիթմիշ տիր։

Սէֆիրը միւշարէլէյհ՝ տիւն Պապը Ալիյէ կէլէրէք, Սամրազամ վէ Խարիճիյէ Նազըրը վէ միւսթէշարը բաշլըլար հազըրաթըյլա միւլագաթ էյլէմիշ տիր։

—Տէրսաաէթ էմլաք վէրկիսի ... [illegible]

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶՆԻՒ ՄԸ ՍԻՐՏԸ

ԻԼԱՆ

[illegible]

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՎԷ ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Ալէմանիա վէ Ֆրանսա հուտուտլընտա պու տէֆա եինէ պիր հատիսէ վուգուա կէլմիշ տիր։

Շէօյլէ քի, կէչէն բազար կիւնիւ Ալէմանիա հուտուտընըն 2619 նումերօլը հուտուտ թաշը գուրպինտէ պուլընան Ալէման նէօպէթճիսի իւզերինէ Ֆրանսա հուտուտընտան իքի էլ թիւֆէնք աթըլըպ, պունլարտան պիրինին գուրշունը թօբրագա իսապէթ իտէրէք գալտըրտըղը չամուր՝ նէօպէթճինին իւսթիւնիւ պաշընը պէրպատ իթտիկի կիպի, տիկէրինին գուրշունը տախի ֆօրմասընը տէլմիշ տիր։

Սիլահը աթանլարտան պիրի՝ գըր սաչլը պիր ատամ վէ տիկէրի 16 եաշընտա պիր տէլիգանլը օլուպ, աթէշ իթտիքտէն սօնրա օրման իչինէ ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Պու հատիսէնին՝ Ալէմանիա վէ Ֆրանսա պէյնինտէ պիր մէսէլէ չըգարմայաճաղը ումումէն զանն օլունմագտա տըր։

—

Րուսքի Վետոմոսթի գազէթասընըն իֆատէսինէ կէօրէ, Րուսիա ասքէրինին թէնսիգի զըմնընտա Հարպիէ նազըրը թարաֆընտան Զարա թագտիմ օլընան լայիհա թաստիգ օլընմըշ տըր։ Մէզքիւր լայիհատա, պիր մուհարէպէ զուհուրընտա 43 եաշընը թէճավիւզ իթմէմիշ օլան պիլճիւմլէ Րուս թէպաասընըն սիլահ ալթընա ալընմասը թավսիյէ օլընմըշ տըր։ Պու ասքէրէ Րաթնիքի եանի «զայըը մունթազամ ֆըրգալար» ունվանը վէրիլէճէք տիր։

—

Վարշավիատան իշար օլընտըղընա կէօրէ, Լէհիսթան վալիսի ժէնէրալ Կուրգօ՝ պիր մուհարէպէ զուհուրընտէ սիւվարի ասքէրինին հարպա կիրէպիլէճէք պիր հալտէ պուլընըպ պուլընմատըղընը անլամագ վէ հուտուտ մուհաֆըզ ասքէրինին տէվալինի թէֆթիշ իթմէք իւզրէ Աւսթըրիա հուտուտընա ճիվար օլան մահալլէրի տէվր ու սէյահաթ իթմէքտէ իմիշ։

—

Րուսիա ասքէրի թարաֆընտան պու սէնէ իճրա օլընաճագ մանօվրալար՝ պաշգա սէնէլէրէ նազարէն զայէթ վասի օլուպ, ալըը ալըը Րուսիանըն 8 մէվգիինտէ իճրա իտիլէճէքլէր տիր։

Վիթօու նէհրի իլէ Քիէֆ, Կէրսօն վէ Մօսքուա ճիվարընտա քիւլլիյէթլի սիւվարի ասքէրի թօբլանարագ մանօվրալար իճրա իտէճէքլէրի կիպի, Գրազնօէ-Սէլօ, Վարշովա, Տօնապուրկ, Զօկայէֆ, Քիէֆ վէ Մօսքուա մէվգիլէրինտէ ճէմ օլընան 2000 թօբ իլէ քիւլլիյէթլի թօբճու ասքէրի տախի մանօվրալարա իշթիրաք իտէճէքլէր տիր։

Պու սէնէ թէգմիլ բիատէ ասքէրլէրինին 100տէ 91ի, վէ սիւվարինին 100տէ 88ի վէ թօբճուլարըն տախի 100տէ 92սի մանօվրալարա իշթիրաք իտէճէքլէր տիր։

—

Եվրօբանըն էքսէր մէմալիքինտէն վէ խուսուսա Իթալիատան Ամէրիգայա հիճրէթ վուգուը՝ կիւնտէն կիւնէ չօղալմագտա օլուպ, հէլէ Իթալեանլար պիլխասա բէք ճիւզի պիր կիւնտէլիքլէ ամէլէլիք իթմէքտէ պուլընտըգլարընտան, եէրլի էհալի իշսիզ գալտըգլարը ճիհէթլէ, արա սըրա Իթալիա մուհաճիրլէրի ալէյհինտէ թէճավուզաթա գատար վարարագ պիր թագըմ վէգայիի միւթէեսսիֆէ զուհուր իթմէքտէ տիր։

Շու ֆէնալըղըն էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ պիր թարաֆտան Իթալիա հիւքիւմէթի մէնը հիճրէթէ, վէ տիկէր թարաֆտան Ամէրիգա հիւքիւմէթի Իթալեանլարըն գապուլ իտիլմէմէսի եապաըընա թէշէպպիւս իթմէքտէ իսէլէր տէ, եինէ պիր թագըմ Իթալեանլար՝ Ամէրիգայա հիճրէթտէ պէրտէվամ պուլընտըգլարընտան, պու քէրրէ Սէն Լուի շէհրինտէ տախի Իթալեանլար իլէ Ամէրիգալըլար արասընտա պիր գավկա վուգուա կէլմիշ, վէ պու գավկատա պիր Իթալեան աղըրճա եարալանըպ, տիկէրլէրի տէ ագչէ վէ մալլարընը թէրք իտէրէք ֆիրարա մէճպուր օլմըշլար տըր։

Ախըրէն վէֆաթ իտէն բրէնս Ժէրօմ Նաբօլէօնըն մախտումը բրէնս Վիգթօր՝ ախըրէն Պրիւքսէլէ միւվասէլէթլէ պիրատէրի բրէնս Լուի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Պու միւնասէպէթլէ պիր զիյաֆէթը տիգլօմաթիգըյէ քէշիտէ օլընըպ, պունտա Օսմանլը սէֆէրի Գարաթէօտօրի էֆ. հազրէթլէրի իլէ Րուսիա վէ Իթալիա սէֆիրլէրի վէ տիկէր պազը սէֆարէթ մէմուրինի հազըր պուլընմըշլար տըր։

Իքի պիրատէր՝ Պրիւքսէլ շէհրինի կէզտիքտէն սօնրա գրալ իլէ գօնթ տը Ֆլանտրա գարթ տը վիզիթլէրինի պըրագմըշլար տըր։ Մուախխարէն բրէնս Լուի՝ Զուիցցէրիայա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—

«Շիրա սէյըը սէֆաին գումբանեասը» նամըյլա Եունանիստանտա թէշէքքիւլ իթմիշ օլան գումբանեանըն իլանը իֆլաս իթմէսի՝ ալաճագլըլար թարաֆընտան թալէպ օլունտըղը՝ կէչէն կիւն եազըլմըշ իտի։

Պու շիրքէթին մէյտանը լէտավիւլէ չըգարտըղը թահվիլաթըն գըսմը ազէմի Ինկիլիզ թէպաասը եէտինտէ պուլունտըղընտան, Աթինատաքի Ինկիլթէրա սէֆիրի՝ Եունան հիւքիւմէթինէ շէտիտ բիւլ մէալ պիր նօթա թէպլիղիլէ Ինկիլիզ թէպաասընըն հուգուգը մուհաֆազա օլունմասընը վէ չայէթ պունլար միւթէզարրըր օլուր իսէ թազմինաթ թալէպ իտիլէճէյինի պէյան իթմիշ տիր։

—

Րուսիա հիւքիւմէթի՝ Եունանիսթան իլէ օլան միւնասէպաթը թիւճճարիյէսինին թէվսիի իչիւն Աթինատա պիր էմթաա սէրկիսի քիւշատընա գարար վէրմիշ տիր։

—

Րուսիայա ալթուն իրսալինէ տէվամ օլընմագտա տըր։ Ալաֆ. յունիսին 15ինճի կիւնիւ Ինկիլթէրա պանգասընտան 600000 վէ Րօշիլտ պանգասընտան 500000 լիրա Բէթէրսպուրկա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Թարիխը մէզքիւրտէն 15 կիւն էվվէլ տախի Ինկիլթէրա պանգասը Բէթէրսպուրկա 300000 վէ Րօշիլտ պանգասը 500000 լիրա կէօնտէրմիշ օլմաղլա, պիր մահ զարֆընտա Լօնտրատան 2 միլեօն Ինկիլիզ լիրասը գատար պիր մէպլաղ Բէթէրսպուրկա կիթմիշ տիր։

Ինկիլթէրա պանգասընտան $2^1/_2$ միլեօն լիրա տահա իրսալ օլընաճաղը միւթէվաթիր տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

Մօսգուա 27 յունիս

Կրանտիւգ վէ կրանտիւշէս Վլատիմիր՝ պուրայա վասըլ օլուպ, բէֆագաթլարընտա կրանտիւգ վէ կրանտիւշէս Սէրժ պուլընտըղը հալտէ Ֆրանսըզ սէրկիսի ումումիյէսինի զիյարէթ իթմիշլէր տիր։

Լիզպօն 27 յունիս

Տուլյունը ումումիյէ ֆաիզ գուբօնլարը պէտէլաթընըն թէսվիյէսի թահթը թէէմմինէ ալընտըղընը րէսմի կազէթա պէյան իտէյօր։

Լօնտրա 27 յունիս

Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն Ինկիլթէրատա էօնաի իգամէթինտէ Հօլթֆիլտէ կիտիպ բէնըը վիւքէլա Լօրտ Սալիզպէրիյի զիյարէթ իտէճէյի վէ միւշարիլէյհին խանէսինտէ պիր կէճէ գալաճաղը թէէմմինէն պէյան օլընըյօր։

Ֆիումէ 27 յունիս

Արշիտիւք Ժօզէֆ իլէ ֆամիլեասը խալգը՝ Ինկիլիզ տօնանմասընըն գումանտանը ամիրալ Հօսքինի զիյարէթ իթմիշլէր տիր։ Մէզքիւր տօնանմա՝ Տալմաչիայա կիթմիշ տիր։

Պալ (Զուիցցէրիատա) 27 յունիս

Տիւն ագշամ եօլճու գաթարը՝ Եօզպէրկ օթէլինտէն կէչտիկի սըրատա, լօգօմօթիֆ սէհվէն կէրիյէ հարէքէթ իտէրէք պիր էշեա գաթարըյլա միւսատէմէ իթմիշ տիր։ Պիր գօնտիւգթէօր իլէ պիր բօսթա մէմուրը աղըրճա, վէ պիր Ինկիլիզ սէյյահը խաֆիֆճէ եարալանմըշլար տըր։

Վիէննա 27 յունիս

Պէլկրատտան իշար օլընտըղընա կէօրէ, Մ. Թրիգուբի՝ Սըրպ բրէնսլը հիւքիւմէթիլէ ճէրէյան իտէն միւքէալէմաթընտա Սըրպիստան հագգընտա հըսսիյաթը տօսթանէ պէյան էյլէմիշ տիր։

Մատրիտ 27 յունիս

Սբանիա իլէ Միւճթէմէաի Ամէրիգա պէյնինտէքի թիճարէթ մուգավէլէնամէսի իմզալանմըշ վէ սապգ տեմիրէ Լտէ մ՛վզի իճրայէ վազը մուգարրէրէ պուլընմըշ տըր։

(Աժանս Օթթօման)

Բէթէրսպուրկ 27 յունիս

Րուսիա հիւքիւմէթի՝ Գարատէնիզ լիմանլարընտա գարանթինա ուսուլինին իսլահընա տաիր պիր մազպաթա թանզիմ վէ թագտիմ իթմէք իւզրէ պիր գօմիսիօն մախսուս թէշքիլ իթմիշ տիր։

Րոմա 27 յունիս

Իթթիֆագը միւսէլլէս ալէյհինտէ չու սօն հաֆթալարտա Իթալիատա հասըլ օլան ահվալ՝ կիւնտէն կիւնէ զիյատէլէշէրէք հիւքիւմէթի իշղալ իտէյօր։

ԶՈՒԻՑՑԷՐԻԱՏԱՔԻ ՇԸՄԷՆՏՕՖԷՐ ՓԱԶԱՍԸ

Զուիցցէրիատա Պալ շէհրի գուրպինտէ վուգու պուլան շըմէնտօֆէր գազասը հագգընտա շէհրը մէզքիւրտէն ալընան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, մէզքիւր գազատա վէֆաթ իտէնլէր 72 վէ մէճրուհլար 140 նուֆուսա պալիղ օլմուշ տըր։ Պալ շէհրի բօլիս իտարէսինին թանզիմ իթտիկի պիր ժուռնալա կէօրէ, մէզքիւր գազատա մէյտանտան զայիպ օլան 53 նուֆուսըն 22սի պուլընըպ, մըգտարը մէզքիւր 31է ինմիշ տիր։

Գաթարըն տուչտուկու Պիրս նէհրինտէ Իթալիան ամէլէսիյլէ տօլու պիր վաքօն տահա մէվճուտ օլտըղը րիվայէթ օլընմըշ իսէ տէ, մէզքիւր րիվայէթ թէքզիպ օլընմըշ տըր։

Իշպու գազատա էն զիյատէ Պօպէք իսմինտէ պիր զաթ միւսապ օլմուշ տըր։ Մուսամիլէյհ աղըրճա եարալը օլտըղը հալտէ խաստախանէյէ եաթըրմագտա օլուպ, սէնաի մէքթէպինին միւտիրի օլան պէօյիւք օղլու իլէ եինէ օ մէքթէպտէ մուալլիմ պուլընան քիւչիւք օղլու վէ անէյիտէն պաշգա գըզը վէ պիր գըզ թօրունու վէ կէլինի մէզքիւր գազատա թէլէֆ օլմուշլար տըր։

* *

Կէչէնտէ պէրաի թէտավի Եվրօբա գարըճալարընա կիթմիշ օլան մանասթըր միւթէպէրանը թիւճճարընտան սանտըգ էմինի սապըգ Թօմաքի էֆ.նին տախի մէզքիւր շըմէնտօֆէր գազասընտա թէլէֆ օլտըղը՝ Գալաթան շէհրին պիր թէլէկրաֆնամէտէն անլաշըլմըշ տըր։

* *

Ախըրէն տէհշէթ վէ խասարճա Պալ շէհրի գուրպինտէքի շըմէնտօֆէր գազասընըն մատունընտա օլմամագ իւզրէ Տանիմարգատա տախի պիր շըմէնտօֆէր գազասը վուգու պուլտըղը վէ պու գազատա տահա բէք չօգ թէլէֆաթ վէ մէճրուհ վուգու օլտըղը՝ թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տիր։

ՍԻԿՈՒՐԹԱՃԸԼԱՐ

Սթատ կազէթասընըն 658 նումերօլը վէ 13 յունիս թարիխլի նիւսխասինին իմալ պէնտինտէ սիկուրթա գումբանեալարընտան պահսլա, անլէրին թէվսիի մամուրիէթ վէ սէրվէթ վէ թիճարէթ ֆաիտէսի քէսիրէլէրի օլուպ, վէ ասհապը էմլաք վէ թիւճճարանըն խանէ վէ էշեա վէ մալլէրինի սիկուրթա իթթիրմէքտէ պէօյլէ ֆաիտէլէրի պուլընըպ պիր տագըգատա մահվ վէ բէրիշանիյէթտէն գուրթուլաճագլարը վէ լաքին չէհրիմիզտէ վէ պիլխասա Օսմանլըտէ իճրայի մուամէլաթ իտէն գումբանեալարտան հէմ բէրաֆ ֆէսի էմնիյէթլի իսէլէր տէ, պազըլարընըն [illegible] պիր գազատան տօլայը թագվիմէթ վէրմէքլիք սըրասը կէլտիքտէ, պիր չօգ միւշքիլաթ չըգարմագտա օլտըգլարը, վէ էլհասըլ պու գումբանեալարըն մուամէլաթը վագըալարը էմնիյէթպախշ պիր հալտէ պուլընտըրըլմասը միւգթազի օլտըղը պէյան իտիլմիշ, վէ իլավէթէն չօգ տէֆալար պու գումբանեալար մազարրաթը մուճիպ օլուպ, պազը սէպէպլէրլէ թէէմինաթ իթթիրիլէրի ազչինին թէէխիրէսինտէն իմթինա իթտիկլէրի տախի տէֆ մըլեան օլընմըշ տըր։

Բէֆիգիմիզին պու միւթալէասը բէք տօղրու օլուպ, անը իսպաթ իտէճէք պիր իքի վուգուաթ տախի կէչէնլէրի Պէշիքթաշ հարիգինտէ վուգուա կէլմիշ տիր։ Հարիգը մէգպուրտէ գումբանեալար 15000 լիրա մըգտարը գարարտատէ օլուպ, պունլարտան պազըլարը՝ պիր տէրէճէ գօյալըզլա զիյանը թագտին իթմիշ իսէլէր տէ, պազըլարը հէնուզ թագտին իթմէմիշ վէ նէ վագթ իտէճէքլէրի տախի մէճհուլ գալմըշ տըր։ Աճէնթէնին պիրիսի 50 լիրատան իպարէթ օլան պիր մէպլաղը 15—20 կիւնտէն էօտէյէպիլէճէյինի միւշթէրիսինէ վաատ իթմիշ. պիր տիկէրի գումբանեասընտան հէնուզ ճէվապ ալամամըշ. պիրիսի տախի նա՞սըլ օլմուշ վէ նէ՞ սէպէպլէ պիլմէյիզ 1000 լիրալըգ պիր զիյանտա 110 լիրա թէնզիլ իտէրէք թէէտիյէ իթմիշ տիր։ Պու հալտէ գարարտատէ օլանլար տախի սիկուրթա չէրաիթինէ ակէահ օլմատըգլարընտան, հապսէլ մէճպուրիյէ անէնիմէլէրին սէօզլէրի նէ վէ թէզքիրէլէրինէ զանմագա մէճպուր օլմուշլար տըր։

Սիկուրթատան պահս իտէյօր իքէն, պիր գաչ սէօզ տախի [illegible] բիմիզտէ իճրայի մուամէլէյէ պաշլամըշ օլան Էնսէքրանս գումբանեասը իչիւն սէօյլէյէլիմ։

Պէլչիքա կազէթամըզը օգուլանլար տէրխաթըր իտէրլէր քի, պունտան պիր սէնէ էվվէլ իշպու Էնսէքրանս նամ Պէլճիգա գումբանեասը՝ 10տա 8 բայը գումբանեանըն իքի մէմուրընըն եէտինտէ պուլընան վէ հէր սէնէ պու մէմուրլարա 40000 ֆր. վէրիլմէսի մէճպուրիյէթինտէ պուլընան պիր միլեօն ֆրանգ նօմինալ սէրմայէսինի կազէթալարտա 10 միլեօն տէյու իլան իտէրէք չէհրիմիզտէ սիկուրթա իթմէքտէ իքէն, պիր տէ սիկուրթա իւճրէթլէրինին քէմալինէն էօտէմիշ օլան միւշթէրիլէրինէ պիրէր մէքթուպ եազըպ, [illegible] պիլտիրմիշ իտի։ Օ վագթ պու միւշթէրիլէրին՝ նէ թարիգ թութմըշ օլտըգլարընը պիլմէյիզ. լաքին եսբէքրանսա վէրտիկլէրի պիր սէնէլիք իւճրէթտէն պիր ալ սօնրա վազ կէչիպ, էհնիտէն պաշգա գումբանեայա սիկուրթա եաղըլմըշ օլտըգլարը նա չիւպհէ եօգ տըր։

Բէզգա տահա էվվէլճէ եինէ պու գումբանեա՝ պաշգա պիր աէնէթէ վասէթասըյլա տէօրթ ալ գատար սիկուրթա թութուպ պատէհու զայէ օլմուշ իտի։ Շիմտի պու գումբանեա եինէ չէհրիմիզտէ իշէ պաշլայըպ, լաքին իսմինի վէ ահվալը մալիյէ վէ սարիֆէսինի կիզլէյէյէգ միւթէպէր թանըլմըշ պիր պաշգա գումբանեանըն կէօլկէսի ալթընտա սագլանմագտա տըր։

Պէօյլէ պիր գումբանեայա վէ տանըն անէնթինէ զըմ էմնիյէթ իտէճէք տէյէնլէր տէ պուլընըր։ Պու տա տօղրու իսէ տէ, պու կիւնքի կիւն սիկուրթա իթտիրէն էհալիտէն 100տէ 1ի անճագ սիկուրթա գումբանեալարընա վէ անլէրին չէրաիթինէ ակեահ օլուպ, սիկուրթա իթտիրմէք իչիւն մուամէլաթա աշինա պիր վասէթայա միւրաճաաթ իթմէկի հէնուզ ատէթ իթմէմիշ օլտըղընտան, տայմա ալտանմագտա վէ եախօտ գումբանեալարըն քէյֆինէ խըզմէթ վէ եա իթաաթա մէճպուր գալմագտա տըրլար։

Իմտի պիզ տախի բէֆիգիմիզ Սթատ իլէ պէրապէր՝ պու սիկուրթա մուամէլաթընը էմնիյէթպախշ պիր հալէ գօյմագ էլզէմ օլտըղընը պէյան իտէրիզ։

Պ. ԱԴԱՄԵԱՆ

(Էմէլեանի եանգի Նիւսթատինին [illegible])

Այս օր մի քանի հատ ուշտեր վկայութիւնները բաւական են անծանօթներին մի յատակ գաղափար կազմել տալու մեր տաղանդաւոր Ադամեանի դերասանական մեծ արժանաւորութեան նկատմամբ։ Ռուս լրագիրները Ադամեանի տաղանդի արժանիքը կը վերագրեն մանաւանդ նորա աչքերին. իւրաքանչիւր ճշմարիտ դերասան ունի մի ներքին հրաշափառ առանձնայատկութիւն, որ անըմբռնելի է, որ կենթարկուէր ոչ քննութեան և ոչ քննադատութեան։ Այդ առանձնայատկութիւնը կը տրուի իրեն բնութենէն և թագնուած է հոգւոյն խորը։ Այդան աստուածային կայծն է, որ երբ

(278)

ԶԷՎՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ԶԷՎՃԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Նէրէտէ գօրգու վար օրատա պէմպ ու սէֆա եօգ տըր։

Նէ Գիլէրի վէ նէ տօմթլար՝ Անթօնէնի գաչմագտան մէն իտէմէզլէր իտի, զիրա պու ատամ մութլագա ֆիրար իտէճէքտի։ Գարօն Անթօնէն՝ մէրգումէ գըզը վէ ախիրպասընը ավլըտըրմագ իչիւն, թէյզէսիյլէ պարըշմըշ օլտըղընը վէ մատմազէլ տը Նանժինին քէնտիսինի եանընա չաղըրտըղընը վէ մէրգումէ թէյզէսինին իճրայէ մէճպուր օլտըղը պիր սէյահաթտա մէրգումէյէ րէֆագաթ իտէճէյինի Գիլէրի իլէ եարէնլէրինէ պէյան իթտի։

Պիր միւտտէթ Բարիզտէն վէ տօմթլարընտան այրըլմագ վագըա քէնտիսինէ կիւճ կէլիյօր իտի իսէ տէ, քէնտիյի պէօյլէթմիշ վէ վալիտէլիք իթմիշ օլան թէյզէսինէ միննէթտար օլտըղընտան, անըն արզուսընը իճրայէ մէճպուր պուլընըյօր իտի։

Գիլէրի՝ թէաթրօլարտա սափտէրուն գըզ բօլը իճրա իտէր իտի ամմա, Անթօնէնին սէօյլէտիկի չէյլէրտէն իսթէտիկինէ ինանտը. լաքին Գարօն՝ եանաի զայպուպէթինտէ սըգընթը չէքմէմէսի իչիւն մէրգումէյէ պինէր ֆրանգլըգ օթուզ պանգնօթ վէրտիկինտէ, մատմազէլ Գիլէրի՝ կէօզ եաշլարը տէօքմէյէ պաշլատը վէ քէնտի սէվկիլիսի Անթօնէնի՝ էկէր թէյզէսինին իսթէտիկինի եափմազ իսէ Նանքէօրլիւն պիրի օլաճաղընը պէյան էյլէտի։

Գարօն տը Գանօնժ աթլարընը սաթտը վէ էլլէրինէ եիւզէր Ֆրանգ պախշիշ վէրէրէք արապաճըսը իլէ օտա ուշաղընը եօլ վէրտի։

Օ ագշամը Սբանիայա տօղրու սավուշտը կիթտի։

Մէրգումը իշլէրտէ Իթալիատա պուլաճաղըզ։

10

ԻԹԱԼԻԱՏԱՆ ԽԱԲԷՐԼԷՐ

Անտրէ Լըկէյ իլէ մատմազէլ Ժօրժէթին էվմը իգտիվաճը Թային օլընմըշ իտի։ Պէլէտիյէ տաիրէսիյլէ քիլիսէտէ պիրինճի իլանաթ վուգու պուլմուշ օլուպ, պիր հաֆթա տահա միւրուր իտէճէք օլսա իքի աշըգլար եէգտիկէրիյլէ թէէհհիւլ իտէճէքլէր իտի։

Գարարը վագը մուճիպինճէ պու կէնճ զէվճ վէ զէվճէ՝ ագտը իգտիվաճ իտէր իթմէզ Մօնվիլէ-Անտրէյէ կիտիպ իսքեան իտէճէքլէր, վէ իրիւք ֆապրիգասընըն մուհասէպէ վէ մուխապէրէ էմրը միւհիմմինի իտարէ իտէպիլմէք իչիւն ֆապրիգա իտարէխանէսինին իչլէրի հագգընտա քէսպը մալումաթ էյլէյէճէքլէր իտի։

Մաքինիսթ Պէրթրան՝ մէմուրիյէթինէ պաշլամագ իւզրէ գարըսը վէ չօճուգ չօճուղըյլա պէրապէր հարէքէթ իտէճէք իտի։ Մ. տը Գարմէյլ՝ մաքինալարըյա ալէթ ու էտէվաթըն իտարէսինի մէրգումա հէվալէ իտիյօր իտի։

Պունընլա պէրապէր չիմտիքի հալտէ Պէրթրան իլէ Անտրէ՝ Թրուատաքի իրիւք ֆապրիգասընտա իշլէրինէ տէվամ իտուպ, պիրի՝ մէզքիւր ֆապրիգանըն մաքինա մահալլինտէ վէ տիկէրի իտարէխանէսինտէ իշլէրիլէ մէշղուլ իտիլէր։

Ժօրժէթ՝ չալըշտըղը ֆապրիգատան չըգմըշ, մատամ տը Գարմէյլին եանընա կիրմիշ, մատամ տը Գարմէյլ տէ մէրգումէյէ չօգ մուհապպէթ վէրմիշ օլմաղլա, անտէն վազ կէչէմէյօր իտի։ Պու կէնճ իշճի գըզըն թապիաթը բէք կիւզէլ օլուպ, սիննի իճապընճա շէն ու շէնլիքլի, սէվիմլի վէ էյլիք թանըր պիր գըզ օլտըղընտան, մատամ տը Գարմէյլին թէվէճճիւհինի գօլայճա քէնտիյէ ճէլպ իթմիշ իտի։ Մատամ տը Գարմէյլ՝ մէրգումէտէ մատմազէլ Վալանթինին պազը խասաիլը մէմտուհէսինի կէօրիւյօր իտի։

Ժօրժէթ՝ համիյէսի օլան մատամ տը Գարմէյլէ անսըզըն իւլ գալպ իպրազը հիւրմէթ ու րիայէթ իտէրէք անըն մուհապպէթինէ մուգապէլէ իտիյօր իտի։ Պու գըզճըղազ՝ մատամ տը Գարմէյլին եանընտա պուլընտըղընտան պէրու բէք մէմնուն վէ բախթ օլուպ, պունը սաֆտէրունլըգլա տա սէօյլէր իտի։ Մամաֆիհ Անտրէնին պիրինճի տէֆա օլարագ քէնտիսինի սէվտիկինի սէօյլէտիկի կիւն հայաթընա վէ իսթիգպալընա պիրտէն պիրէ պիր րէնկ կէլտիկինի զըզ ինքեար իթմէզ իտի։

Պիր սապահ Ժօրժէթ քէնտի բէնճէրէսինտէ վէ Անտրէ տէ քէնտի բէնճէրէսինտէ պուլընըյօրլար իտի։

Մէրգումէ գըզ՝ կէօզլէրի եաշարմըշ օլտըղը հալտէ կիւլիւմսէյէրէք, բէնճէրէ հիքեայէ աչըգանէսինի մատամ տը Գարմէյլէ նագլ իթտի, վէ Անտրէնին չօգ տէֆա թէրէննիւմ իտէրէք քէնտիսինէ էօյրէթտիկի «Մա Վուազին» (Գօմշու գըզըմ) նամ թիւրքիւյի մուվաֆըգըյէթլէ մատամայա չաղըրտը։

Լաքին գըզըն խայալէրի եօգ իտի քի, պահչէնը կէչտիկի սապահ Անտրէ քէնտիսինէ նէ սէօյլէմիշ վէ քէնտիսի տէ օնա նէ ճէվապ վէրմիշ իտի իսէ, կէօզէ էօրիւնմէյէն իքի չահիտին գուլագլարընա վասըլ օլմուշ իտի։ Պու գըզ հաթթա Անտրէնին բէնճէրէսի գարշըսընտա օթէլ Տօը Ֆրասըն պիր բէնճէրէսի աչըգ պուլընտըղընը պիլէ ֆարգ իթմէմիշ, վէ աչըգ ու մուհապպէթտէն պաշը իտէն Անտրէյի տինլէմէկէ բէք տալմըշ օլտըղընտան, եալընըզ անը կէօրմիւշ իտի։

Պինաէնալէյհ նէ քէնտիսինին վէ նէ Անտրէնին բէնճէրէտէ եէքտիկէրիյլէ սէօյլէտիքլէրի սէօզլէրին՝ քէնտի իսթիգպալլէրինի գարարլաշտըրմըշ օլտըղընը խաթըր ու խայալլէրինտէն պիլէ կէչիրմէյօրլար իտի։

Կէնճ գըզ քէնտի սէրկիւզէշթինի տախի մատամ տը Գարմէյլէ նագլ իթմիշ օլուպ, պու հիքեայէ գըսսա պիր շէյ օլտըղընտան, պիր գաչ սաթըրլա խուլասա օլընապիլիր։

Շէօյլէ քի, քէնտիսի տիւննեայա կէլտիկի զէման վալիտէսի վէֆաթ իթմիշ. սէնաաթը տօգումաճըլը օլան բէտէրի տախի վէֆաթ իթտիկինտէ քէնտիսի տէօրթ եաշընտա իմիշ։ Եապանճը օլան ֆագըր ատամլար՝ վաթէն իւշ չօճուգ սահիպի օլտըգլարը հալտէ քէնտիսինի տախի եանլարընա ալմագ իսթէմիշլէր, գօնշուլարը տա անլէրէ եարտըմ իթմիշլէր։ Էվվէլա մէքթէպէ գօնմուշ, սօնրա պիր աշչըպաշըյա չըրագլըգա վէրիլմիշ։ Իշճի գըզ օլմուշ։ Գազանտըղընը չօճուգլըղընտա քէնտիսինէ պագանլարա վէրիր իմիշ։ Պունտան ալտա էյլի՞ք մի օլուր։ Լաքին օ ատամլար քէնտիսինէ ինսաֆըզճա մուամէլէտէ պուլընըպ չօգ տէֆա տէօյէրլէր իմիշ։ Հասըլը գըզ էյի կիւնլէր կէչիրմէմիշ, հիչ կիւլմէմիշ տիր։

(Տէվամ)

փայլակ կը ցայտէր Ադամեանի աչքերէն, կ'այլափոխէր, դէմքը կը ցոլանար մարդկային կրից արտաքին անցքերի մէջ և սքանչելապէս կը հաղորդուէր հազարաւոր մարդոց։ Շատերը կը կեղծեն զայն, բայց նա այն ժամանակ միայն յուզումն կ'ազդէ երբ բնածին է։ Ահա այս բնատուր տաղանդին կայծն էր որ կը կազմէր Ադամեանական խաղի հրաշալի առանձնայատկութիւնը։ Այսպէս օրինակ «Դատապարտելի ընտանիքին» մէջ երբ կը խնդրէր աղջկան աղօթել իւր տարաբաղդ հօր համար, իւր բազուկները կը տարածէր գրկախառնելու զնա, կը ժայթքէր իւր ամբողջ էութեամբը, անմռունչ կը համբուրէր նորա վայրահակ մազերը և կը թանար զայն խանդաղատանաց սրտաճմլիկ արտասուքով։ Այդ իսկ ժամանակ դուք կզգայիք նորա տաղանդին կայծը, կզգայիք թէ ինչպէս այն կը թափանցէ ձեր սրտին մէջ և ուրիշ հարիւրաւոր սրտերի մէջ, և թէ ինչպէս այդ իսկ վայրկենին ձեզի օտար սրտերն եւս կը բաբախէին միևնոյն բաբախմամբ որպէս ձեր սիրտը. մինչդեռ Բորբադոյ Ադամեանը այդ ներկայացման պահուն մի բառ իսկ չէր արտասանէր. և արդէն այդ տեղ ի՞նչ հարկ բառերի, երբ նորա դէմքի վրայ, աչքերի մէջ, շարժումների մէջ, իւրաքանչիւր երակի մէջ, դուք կընդնշմարէիք անպատում, սիրատոչ ու վշտակոծ կարծես իրական՝ մի անձնաւորութիւն որ յաւիտենապէս կը բաժնուէր իւր աղջիկէն և չէր համարձակէր հայրական գուրգուրանաց քով արտայայտել այն սուրբ սէրը զոր չէին կարեցած խորտակել ոչ տաժանակիր տարիները և ոչ տաժանակիր շղթան։

Ո՛րքան արտասուք քամել կուտար հանդիսականների աչքերէն այդ տեսարանի ժամանակ և ո՛րչափ սքանչացմամբ կընկճէր մեզ իւր հանճարի զգլխիչ ներգործութեան տակ. իսկ այսօր այդ ամենն ալ ոչնչացած կը տեսնենք, առ յաւէ՛տ ոչնչացած կը գտնենք այն աննկարագրելի, այն տաղանդային հայեացքը իւր ամբողջ վառվռուն և հոգեցունց արտայայտութեամբն։

Մեր տասնամեայ բացակայութենէ վերջ Ադամեան 1888ին կը վերադառնայ իւր հայրենիքն՝ ի Կ. Պոլիս՝ հասարակ դերասանէ մը փոխուած բացարձակապէս առաջնակարգ դերասանի։ Հայրենակիցները մեծ զմայլումով կունկնդրէին իւր աշխարհահռչակ դերերին։ Թատրոնը և լրագրութիւնը կը դղրդային նորա հանճարի հզօր ներգործութեան տակ, սակայն, որպէս յետոյ իրողութիւնը ցոյց տուաւ, այդ ամենը առաւելապէս պղատոնականութենէ աւելի անդին չանցաւ։

1889ին Թատերական փոքրիկ պտոյտ մը կը կատարէ ի Զմիւռնիա, ուրտեղի Հայերը աւելի դրական ապացոյցներով վերաբերուեցան դէպի մեր մեծ արուեստագէտը։ Տեղական, Ֆրանսական, Յունական թերթերը իրենց քննադատութեանց մէջ Ռոսիէն աւելի գեղարուեստական բարձր կատարելութիւն կը վերագրէին Ադամեանին։ Սակայն ինչ օգուտ որ նորա առողջական վիճակը, կարծես գահավէժ անկումով, դէպի կորուստ կը դիմէր։ Տակաւին 1884ին Ադամեան սպիտակ ու թարմ էր. իսկ 88ին երբ Կ. Պոլիս եկաւ մեռելային ընդհանուր դեղնութիւն կը նշմարուէր դէմքի վրայ. յայտնի էր թէ Թոքախտը արդէն զգալի յառաջադիմութիւն ըրած է. Օթելլոյի, Բորբադոյի և Նա մանաւանդ Թերէզայի դերակատարութեան մէջ, մարդ կը կարծէր թէ իւր գոյութեան մի մասն ալ վրայ կուտար. մի սաստիկ կարեկցութիւն կըզգայիր տեսնելով թէ այդ թոյլ, այդ տկարացեալ մարմնի մէջէն դուրս կը ժայթքէր առիւծային կատաղութիւն, և ակա՛ն գերմարդկային կորով. քանի՛ քանի՛ անգամ երբ բեմն ու հանդիսականաց սիրտը սասանեցնելէ յետոյ, կը վերադառնար իւր խցիկը, կարելի էր տեսնել զնա բոլորովին չնչասպառ և ամբողջ երեսն պատած քրտինքի ցօղանման կաթիլներով, և դալկահար թերթի պէս վայր կընկնէր նստարանի մը վրայ խօսելու անկարող վիճակի մէջ։

Դեռ չեմ կարող առանց բուռն ու խորին արհամարհանքի չը յիշել Կ. Պոլսոյ մի «հանրածանօթ», մի «առաջնակարգ» և «կարևոր» ճանչուած մի ուսուցչի խօսքերն, որ հանճարն ու կօշկակարութիւնը միևնոյն աստիճանի վրայ կը դասէր։ Ապօրէն մի երեւոյթ կը համարէր Ռուսիոյ հայոց օժանդակութիւնն և սրտաբուխ նուէրները Ադամեանին, աւելացնելով. «Կօշկակարը, դերձակը, գրագէտը սոքա ամէնքը հաւասար են, դրամը կուտաս կստանաս և երբ ոչինչ կստանաս դրամ ել տալու կամ նեղ պարագային օգնելու բնաւ ո և է պարտաւորութիւն չունիս. ինչո՞ւ մեր այլ եւս անկար բայց առաջեայ ընտիր կօշկակարին օգնելու և յարգանք մատուցանելու առնպաղական պարտականութեան ներքեւ չը պիտի համարինք զմեզ, իսկ մի դերասանի, մի գրագէտի, վերջապէս մի տաղանդի օգնելու պարտաւորեալ ենք։ Աշխարհիս մէջ թէ խելքի և թէ ամենահասարակ արհեստի գնահատութիւնն համահաւասար է։ Տես, մենք որ մարդկային մաքերու դաստիարակող ենք, ուսուցանող ենք, եթէ մի ժամ ուշ երթալու լինինք այդ մի ժամուայ դրամը չեն վճարեր մեզ. ուրեմն մտաւոր թէ նիւթական ամենն ալ տուրևառի վրայ հիմնուած բան մ'է ուր բարոյական վարձատրութիւն ըսուածդ գործ չունենայ...»։ Եթէ մեր հասարակութեան մի առաջնակարգ դաստիարակի մտաւորական տեսութիւնն այս աստիճան անբարոյականացեալ է հոգեկան արժանեաց ու բարոյականի վարձատրութեան նկատմամբ, հապա ի՞նչ ուղղութիւն կարող է ունենալ պարզ ժողովրդական դասակարգի հայեացքը։ Ողորմելի՛ երեւոյթ որ յաճախադէպ է մեր կեանքի ասպարէզի վրայ և զոր դժբաղդաբար նշմարելու՝ սթափուելու և խրատուելու՝ բարեբար կարողութենէն զրկուած ենք կարծես։ Իրաւունք չունինք ո և է առարկութիւն հանել այս ճշմարիտ յառետեսութեան դէմ, որովհետեւ մեր մտաւորական կեանքի բոլոր իրողութիւնները կապացուցանեն այդ վիճակի բարոյական անկումն ու ապականութիւնը։

Եւ անթիւ ապացոյցներէ մին կարելի էր համարել Պարոնեանի մահը։

Մահուանէ յետոյ մասնախումբ կը կազմուի։

Պարոնեան իւր մահուանէ առաջ մեզի համար գուրգուրալի լինիլ պէտք էր. իսկ ո և է տարաժամ կարեկցութիւն անարժան է հիմնական յարգանքի։ Անխարդախ կարեկցութիւնը, այսպիսի պարագաների մէջ, ծնունդ կ'առնու հանճարի կորստեան երկիւղէն և ոչ երբէք կորուստէն յետոյ, սակայն դժբաղդաբար սովոր ենք յիմար երեմիականներով ու անձնախաբ երազներով քաւել մեր պարաւելի անպարտաճանաչութիւնը տաղանդների նկատմամբ, որոց երեւումն արդէն շատ հազուադէպ է մեր մտաւորական խաւար հորիզոնի վրայ։ Անկարելի է երեւակայել թէ ի՛նչ սոսկալի բան պիտի լինէր Ադամեանի հիւանդագին վիճակը՝ եթէ չլինէր Ռուսիոյ հայոց և նոյն իսկ Ռուսաց սրտագին օժանդակութիւնը։ Եւ առանց այս օժանդակութեան բազմաչարչար մահով պիտի կնքէր իւր կեանքն և անտարակոյս լոկ մի քանի յուղարկաւորներ պիտի հետեւէին նորա դագաղին մինչեւ Պէօյիւքտէրէի գերեզմանատունը։ Տակաւին փետրվար ամսի մէջ Ադամեանի վիճակը սաստիկ յուսահատական էր թէ՛ հիւանդութեան և թէ նիւթականի կողմանէ. այն ժամանակ կը բժշկուէր բժիշկ Ֆոթիատէսի մօտ, շաբաթը երկու անգամ կ'իջնէր Պէօյիւքտէրէէն և բաւական պարտք ունէր բժշկին. կ'ամաչէր բժշկին երթալու, սակայն կոկորդի յարաճուն անտանելի ցաւը կը պարտաւորէր զինքն համարձակ լինելու։ Իսկ բժիշկը՝ պէտք է խոստովանիլ թէ միշտ սիրայօժար կը զննէր ու կը դարմանէր ըստ իւր հասկացողութեան։ Ադամեան շատ սէր ունէր իւր բժշկի համար. նորա մի քանի լուսանկարներն առած էր և կ'ուզէր իւղաներկ պատկերը քաշել. սակայն իւր դառն կացութիւնը արգելք կը լինէր կանոնաւոր զբաղման։ Ֆոթիատէսի բոլոր դարմանները անօգուտ կը մնային Ադամեանի կոկորդը բուժելու և ընդհակառակն երթալով կը սաստկանար և արդէն փետրվարի մէջ մեծ չարչարանքով կ'ուտէր ու կը խմէր։

Ռուսաստանէն տեղեակ չէին Ադամեանի վիճակին. անցեալ ամառ մի երկու անձինք այս տեղէն նամակ էին գրել Թիֆլիս թէ թող բնաւ հոգ չընեն Ադամեանի համար. որովհետեւ այստեղ (իբր թէ) մի խումբ բարեկամներ արդէն ամենայն կերպիւ կը խնամեն մեծ արուեստագէտին։ Պոլսեցւոց այս վարմունքի նկատմամբ մեծ համակրանքով կը խօսէին ի Թիֆլիս և այլուրեք. նոքա վստահ էին թէ իրենց պաշտելի Ադամեանը ապահովուած է իւր հայրենակիցների կողմանէ, և այս պատճառաւ հոգերնին չէր. բայց իրողութիւնն այն էր թէ Պօղոս Աստարճեանի նախաձեռնութեամբ և գլխաւոր նուիրատուութեամբն 25 ոսկի տրուած էր Ադամեանի, աւելի ոչինչ։ Ադամեան կը քաշուէր և բան չէր գրեր իւր Ռուսաստանի բարեկամներին. շարունակ կ'ըսէր. «Ի՞նչ իրաւունք ունիմ խնդրելու, և արդէն ի՞նչ եմ ըրած նոցա՝ իրենց, իմ վրայ ունեցած, այսքան հոգատարութեան համար։»

(Տեւ-4)

Գ. Տէոդոսեան

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Երզրում վէ Վան վիլայէթլէրի գարու քէթխիւտասը իզզ. հիւսէյին էֆ.յէ գըտէմի ճիհէթիյլէ թէրֆիէն բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Պրուսա վիլայէթինտէ Մըխալըճ գազասը գայմագամը իզզ. Խալիտ պէյէ՝ էմրը թահսիլաթ վէ ինզըպաթտա մէսաի վէ իգտամաթը միւշահէտ օլտըղընտա պինաէն վէ թէրֆիէն բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Գոնեա վիլայէթի իսթինաֆ միւտաիի ումումիլիկի՝ Վան վիլայէթի իսթինաֆ միւտաիի ումումիլիկինտէն միւնֆասըլ իզզ. Օսման Ֆաիգ էֆ.յէ,

Գոնեա վիլայէթի իսթինաֆ միւտաիի ումումի մուավինլիկի՝ Լազիսթան ճէզա րէիսի Լութֆի պէյէ,

Լազիսթան ճէզա րիյասէթի՝ Մուշ ճէզա րիյասէթինտէն միւնֆասըլ Էսմէր Լութֆի էֆ.յէ,

Սիւվարի միրլըվալը ալայընա մէմուր գայմագամ Պրօգտօրֆ պէյին էօհտէսինէ միրալայլըգ ռիւթպէսի թէվճիհ պույրըլմըշ տըր։

⁂

Հիւսնը իֆայի վազիֆէէ մէշհուտ օլան մէսաի վէ ղայրէթլէրինէ միւքաֆաթէն Սու-լթա-նէյէ վաբօրը հիւմայունը սէրչարխճըսը միրլիվա սաատ. էսհէմ բաշյաա թէպտիլէն Չնճի, վէ ղըրհըը Ա... Թէվֆիք Ֆըր գաթինը հիւմայունը սիւվարիսի միրալայ իզզ. Համիտ վէ Գահրիյէ աթըպպասընտան գայմագամ Իլյաս պէյլէրէ միւճէտտէտէն վէ Լօնտրա սէֆարէթը Սէնիյէսի աթաշէ նավալը գօլաղասը Ֆիւթուհ. Ճէմալ էֆ.յէ թէպտիլէն 4ինճի, վէ ղըրհըը Ա... Շէվքէթ գօրվէթի սէրչարխճըսը պինպաշը րիֆ. Հասան Թեւֆիք էֆ.յէ տախի 5ինճի Մէճիտի,

Գապը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսի իքինճի շիւպէսինին թայինաթ գըսմընտա միւսթախտէմ սիւվարի սաղգօլաղասը Ֆիւթուհ. Ալի էֆ.յէ՝ գըտէմինէ վէ հիւսնը խըտմէթինէ միւքաֆաթէն 4իւնճիւ Մէճիտի,

Թէպաաի տէվլէթը Ալիյէտէն վէ Ռում միլլէթի միւթէպէրանընտան Ասիթանէլի Մէթագսա Գօսթաքի էֆ.նին Պաղտատտա թէզգիտը գըրաաթ վէ հըրաաէթէ հիւսնը խըտմէթինտէն տօլայը 3իւնճիւ Մէճիտի,

Մէսաժըրի Մարիթիմ վէ Վէրիթաս գումբանեալարընըն Սէլանիք աճէնթէսի Մ. Գօսթէք՝ հիւքիւմէթէ վէ ճիհէթը ասքէրիյէյէ նազիլյաթտա իրաէի թէսհիլաթ վէ մուավէնէթլէ իպրազը տաարը խայիրխահի էյլէմէքտէ օլմասընտան տօլայը 3իւնճիւ Օսմանի նիշանը իհսան պույրըլմըշ տըր։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Պէշիքթաշ հարիգինտէ աթէշ իչինտէ գալան պիր գատընը գուրթարմըշ օլան Եանկըն ալայը 1ինճի թապուրընըն պինպաշըսը Ալի վէ էվվալ էմինի եիւզպաշը Մուսթաֆա էֆ.լէրէ Թախլիսիյէ (Ճան Գուրթարան) մետալեասը իհսան պույրըլմըշ տըր։

—Պրուսատա քիւշատ օլընան Զըրաաթ ամէլիյաթ մէքթէպինին մէսարիֆը թէշքիլիյէի իպթիտաիյէսիյլէ սարֆիյաթը տաիմէ վէ սէնէվիյէսի իչիւն լիւզում կէօրիւլէն 283000 ղրշ.ըն՝ մահալլի Զըրաաթ Պանգալարը հիսսէլէրինին սէնիյնը աթիյէ թէմէթթիւաթընտան էտրինէ գօնըլմագ իւզրէ հիսսէի մէնաֆիինտէն թէսվիյէսինէ պիլ իսթիյզան իրատէի Սէնիյէ սատտուր իթմիշ տիր։

—Ավռուբայի տէվլէթինին Իսքէնտէրիյէ ժէնէրալ գօնսօլօսլըղընտան պաշգա միւճէտտէտէն պիր գօնսօլօսլուգ թէշքիլ վէ գօնսօլօսլըղընա գօնթ Արմին Պաշ թային գըլընմըշ օլտըղընտան, մուամիլէյհին մէմուրիյէթի ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն թաստիգ պույրըլմըշ տըր։

—Եանեա վիլայէթինտէ Պէրաթ վէ Ավլօնեա գազալարը արասընտա քէֆիլի պիր սիւրիւճիւ բօսթասը քիւշատ օլընմըշ տըր։

—Վան վիլայէթինտէն Տախիլիյէ նէզարէթինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա կէօրէ, Վանտա թէէսիսինէ իրատէի Սէնիյէ սատտուր իթմիշ օլան մէքթէպը րիւշտիյէի ասքէրիյէ կէչէն բէնճշէնպիհ կիւնիւ պիլճիւմլէ մէմուրինը միւլքիյէ վէ ասքէրիյէ վէ միւթէպէրանը մէմլէքէթ հազըր օլտուղու հալտէ րէսմէն քիւշատ օլընմըշ տըր։

—Մըսըր չարշըսընտա քիմեէվի էճզալար սաթան տիւքքեանլար իլէ սաիր մահալլէրտէ պուլընան էճզա տիւքքեան վէ աէպպօյլարընըն մըգտար վէ մէվգիլէրինի հավի տէֆթէրլէրին թանզիմ ու իրսալի՝ Թըպպիյէ Նէզարէթինին իշարը իւզէրինէ Շէհր Էմանէթինտէն պիլճիւմլէ տէվաիրը պէլէտիյէյէ էմիր օլունմուշտուր։

—Պրուսա շէհրինտէ պու կիւնլէրտէ սըճագ չիտտէթլէ իճրաի հիւքմ իթմէքտէ օլտըղընտան, կէչէն կիւն սըճաղըն թէէսիրինտէն պիր ատամըն փիւճճէթէն վէֆաթ իթտիկի՝ ալընան պիր թէլէկրաֆտան անլաշըլմըշ տըր։

—Պրուսա վիլայէթինտէ Էսկիշէհիր գազասընտա Սարը Սու օճաղընտա գաղըտըգլարը լիւլէ թաշը գույուլարընտան տօլայը ամէլէ պէյնինտէ էվվէլքի հաֆթա ճումա էրթէսի կիւնիւ միւնազաա վէ մուգաթէլէ վուգուա կէլէրէք, թարաֆէյնտէն 2 մագթուլ վէ 12 մէճրուհ վուգուա պուլմըշ, վէ տէրհալ սէվգ օլընան զապթիյէ վէ բօլիսլէր թարաֆընտան գաթիլ վէ ճարիհլէրտէն 32 քիշի տէրտէսթ իտիլիպ, Էսկիշէհիրէ կէօթիւրիւլմիւշ տիր։

—Հիճազ վէ ճիվարընտա սըհհէթը ումումիյէնին մաթլուպ տէրէճէտէ պուլընտըղը՝ էն սօն թէլէկրաֆ խապէրլէրինտէն տիր։

—Գամէրօն թէհաֆֆուզխանէսինտէ տախի ահվալը սըհհիյէ մաթլուպ տէրէճէտէ օլուպ, յունիսին 12սինէ գատար մէզքիւր թէհաֆֆուզխանէյէ 14 վափօր իլէ 1000 հաճի կէլմիշ, վէ պունլարտան 6սը վափօր տէրունինտէ վէ 19ը գարատա վէֆաթ էյլէմիշ իսէ տէ, հիչ պիրիսի պուլաշըգ իլէթլէրտէն էօլմէմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԻԶՃԷ ՎԷ ՖՐԱՆՍԸԶՃԱ ՏԷՐՍ

Եվրօբալը էհէմ պիր մուալլիմ՝ քէնտի իգամէթկեահընտա վէ եա խանէլէրտէ Ֆրանսըզճա վէ Ինկիլիզճէ լիսանլարընը 3 մահ զարֆընտա քէմալը սուհուլէթլէ պիր ուսուլը ճէտիտէ իւզրէ էօյրէթմէքտէ օլուպ, թալիպ օլանլարըն՝ Գալաթատա Կէօմրիւք սօգաղընտա Կէօշէեան խանընտա 17 նումերօյա ալաթուրգա սաաթ 8տէն 10ա գատար միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլընըր։

12-3

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Թէտավի խուսուսի՝ իլլէթը էֆրէնճիյէ, վէ ալէթը թէնասիւլիյէ տաիր. Գալաթատա քէօբրիւ պաշը Նօմէրօ 8.

ՏՕԳԹՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

[illegible]

Պէյն, սըրթ իլիկի վէ ուսում սինիր խասթալըգլարընա միւպթէլա օլան խասթալարը տօգթօրը մումաիլէյհ հէր կիւն էօյլէնտէն սօնրա Պէյօղլունտա Պէքեար սօգաղընտա 9 նումերօլը խանէսինէ գապուլ իտէր։

(23)

ԿՆՈՋ ՄԱՍ ԿԱՅ

(CHERCHEZ LA FEMME)

Հեղինակ
ԱՐԹԻՒՐ ԱՐՆՕԼՏ

Թարգմանիչ
Տ. Ա.

—Գոնէ սա հասկցանք որ,—պատասխանեց Բրիմպօրնեը մտադրաղ,—կէս գիշերը կէս ժամ անցած՝ ամեն բան լմնցած է եղեր, վասն զի սենեկին դուռը բաց է եղեր և բան մը չէ լսուեր, և ժամը տասն և մէկին դռնապանը կազը մարած պահուն բանի մը սկսուած չէ եղեր։

Տեսուչը պատասխան տալու վրայ էր երբ դուռը բացուեցաւ և խաղաղութեան պահապան մը ներս մտաւ։

—Պարոն տեսու՛չ,—ըսաւ յարգանօք,—ձեր ուզած անձը բերի, հոս է։

—Ա՛, փոքր ծաղկավաճառուհի՛ն. այն ալ հարցաքննենք։

Ժ.

ՓՈՔՐ ԾԱՂԿԱՎԱՃԱՌՈՒՀԻՆ

—Վկան ներս բերէք,—ըսաւ Գ. Գօլաս եռանդով։

Յայտնի էր որ այս վերջինը ժամ յառաջ գործը լմնցունել կուզէր։

Ճաշին ժամը մօտ էր, քննութիւնը արդէն երկու ժամէն աւելի տեւեր էր. թէև ոստիկանութեան տեսուչ՝ բայց վերջապէս մարդ էր։

Գ. Բրիմպօրնեը ոչ փութկոտ և ոչ յոգնած կ'երեւար։

Եթէ պէտք ըլլար՝ չուտելով, չխմելով, չքնանալով շարունակ քառասունը ութը ժամ կը կենար և ամենեւին յայտնի չէր ըլլար։

Խաղաղութեան պահապանն վկային ճամբայ բանալու համար մէկդի կեցաւ։

Սա շատ երիտասարդ աղջիկ մ'էր, խիստ պարզ և սակայն խիստ մաքուր հագուած։

Զփակը գոց, թեզանիքը պարզ, սեւ բրդեայ փոքր չըլզագեստ մը, ճերմակ փողկապ մը, թեզանեացը վրայէն ճերմակ թեւնոցներ, գլխոյն յետակողմը ճերմակ գլխանոց մը, սեւ մետաքսեայ ղենջակ մը, ահաւասիկ այսչափ էր իւր ամբողջ հագուստը՝ հակառակ եղանակին ցրտութեան։

Սակայն այսչափ պարզութեամբ հանդերձ նորա զգեստուց կազմուածքին և յօրինուածքին վրայ արուեստական խնամք և պչրասիրական հանդամանք չէին պակսեր։

Այս կերպով աղջիկը շատ գեղանի կ'երեւէր։

Հասակը ոչ այնչափ երկար, անդամները փափուկ, մէջքը բարակ և կլոր, դէմքը ձուաձեւ, դիմագծերը կանոնաւոր, այսպէս բոլոր անձը քնքոյշ և չնորհալի երեւոյթ մը ունէր։

Նախապէս ինչ որ աչքի կը զարնէր իւր մութ կապոյտ և բիբերը յոյժ ընդլայնեալ մեծ աչերն էին, ինչպէս նաեւ մոխրագոյն բարակ մազերը, որք թեթեւ շոգիի մը նման իւր գլխոյն վրայ խառնաշփոթ կը բարձրանային։

Գ. Բրիմպօրնեը՝ զայն տեսնելուն պէս աչերը բացաւ, և իւր լայնչի ունգաց առաւել ընդլայնումը հաստատեց որ նա բնաւ անզգայ չէր գեղեցիկ սեռին հրապոյրներուն, հակառակ իւր կոշտ կերպարանաց։

Իսկ Գ. Գօլաս՝ զայն տեսնելուն պէս բարեգութ ժպիտ մ'ունեցաւ և հաճոյական նշանով մը հրամցուց զայն երկու աթոռոց միոյն վրայ,—այսինքն այն աթոռին, որ գետին չէր տապալած։ Ինքը թիկնաթոռը իրեն վերապահած էր, և ապահովութեան պաշտօնեայն ալ ոտքի վրայ կենալը նախապատիւ կը սեպէր։

Արդարեւ կը յիշուի թէ սենեակին մէջ միայն երեք աթոռ կային՝ եւ թէ երկար աթոռը հաշուի չառնուեր։

Բայց այս կրկնակի և անուղղակի մեծարանքը նորեկ աղջիկն ամենեւին չզխտեց, թէեւ կանայք կարի յոյժ դիւրազգայութեամբ մը կը նշմարեն բոլոր այն մանրամասն զանազանութիւնները։

Փոքր ծաղկավաճառուհին որ ի մտանելն խիստ տժգոյն էր, հազիւ նայեցաւ երկու արանց երեսը։

Իւր աչերը տեսակ մը անյագ հետաքրքրութեամբ նախ և առաջ կոտրուած և թնդուած անկողնոյն, յետոյ օթոցին կողմը դարձան ուր կը նշմարուէր արեան լայն բիծը, և վերջապէս եռանդեամբ սենեկին ամեն կողմը մանրամասն խուզարկեցին, մէկ առարկայէն միւսը երթալով և կարծես զինքը շրջապատող իրերը հարցաքննելով։

—Նստէք, օրիորդ,—ըսելով վերսկսաւ ոստիկանութեան տեսուչը։

Մանկամարդ աղջիկն դողաց, տեսչին երեսը նայեցաւ և մէկէն ի մէկ նստաւ։

—Ձեզ իմաց կուտամ, սիրելի աղջիկ,—շարունակեց հայրաբար Գ. Գօլաս,—թէ այս գիշեր սոյն սենեկին մէջ ծանր դէպք մը պատած է, և ահա այս մասին ձեզ հարցաքննել կը փափաքիմ։

—Զի՞ս, պարո՛ն,—ըսաւ ծաղկավաճառուհին՝ ձայնը քիչ մը դողդոջելով։—Բայց ես բան մը չեմ գիտեր։

—Յուզեալ է,—ըսաւ մեկուսի Բրիմպօրնեը,—և սենեակը իրեն ծանօթ սենեկի մը պէս դիտեց։

—Օ՛ն անդր, անհոգ և վստահ եղիք և մի դողաք սոյն հարցաքննութենէն որն որ ձեզի դէմ թշնամական բան մը չունի,—աւելցուց իւր ամենաքաղցր ձայնով ոստիկանութեան տեսուչը որ նոյնպէս մանկամարդ աղջկան յուզմունքը կը նշմարէր և այնչափ շատ չէր զարմանար։

(Շարունակելի)

L'UNION

ԼՒՒՆԻՕՆ

L'UNION

ՀԱՐԻԳ ՎԷ ԽՕՄԻՒՐ ԱՆՕՆԻՄ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՄԵՐՔԷԶԸ ԻՍՏԱՐԷՍԻ ՓԱՐԻԶԴԷ ՊԱՆԳԱ ՍՕՓԱՂԸՆՏԱ Ն° 15, ՏԱԻՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷՍԻՆՏԷ

ՀԱՐԻԳ ԳԸՍՄԸ

1828տէ Թէէսիս օլունմըշ տըր・

Սէրմայէ	Ֆրգ・	10,000,000
Իհթիյաթ աջչէսի	»	6,700,000
Թահսիլ օլունաճագ իւճ-րէթ (բէյմ)	»	63,770,000
1890 սէնէսի հասըլաթը	»	15,000,000
Խօտէնէն Թազմինաթըն Վէրիլէն	»	160,570,000

ԽՕՄԻՒՐ ԳԸՍՄԸ

1829տա Թէէսիս օլունմըշ տըր・

Սէրմայէ	Ֆրգ・	10,000,000
Իհթիյաթ աջչէսի	»	93,800,000
Խօտէնէն Թազմինաթըն Վէրիլէն	»	59,000,000
Սիկուրթա օլունմըշ մէպլաղ	»	243,580,000

ՄԷՃԼԻՍԸ ԻՏԱՐԷ ՎԷ ՄՈՒՏԻՐԻԵԷԹ

Մ・ Մ・ Ա・ ՏԱՅԵՌԱԼ, Մէպուսը գատիմ, Ֆրանսա պանգասընըն սապըգ վէքիլի, Միտի ջըմէն-տրֆէր գումբանեասընըն րէիսի・ Լ'Իւնիօն գումբանեասընըն րէիսի・

Շ・ ՄԱԼԷ Պանքէր Մալլէ պիրատէրլէր էվինտէն, Բարի-Լիօն-Մէտիթէրանէ շը-մէնտէֆէրի րէիսի, Պանգը Օսմանի րէիսի, Լ'Իւնիօն գումբանեասընըն րէիսը սանիսի・

Թ・ ՕՏՌԻ Պանքէրը գատիմ, Վիէյլ Մօնթանիը վէ Երլինաք մատէնլէր չիրքէթի րէիսի・

Գ・ ՀԻՒՐԻՍԷԼ Մէնիւլըն տէնիզ սիկուրթա գումբանեասընըն րէիսի・

Մ・ Մ・ Գ・ ՃԷՅՄՍԸՆ Պանքէր Հօթինկէր վէ շիւրէքեասը էվինտէն・

Մ・ ՄԻՇՕ Սէն Էթիէնի Թիճարէթ մահքէմէսի րէիսը գատիմի, Ֆրանսա Պան-գասը վէքիլի վէ Նօր շըմէնտէֆէրի Էյլէթը իտարէ րէիսի・

Յ・ ՄԻՐԱԲՕ Պանքէր, Միրապօ-Պագար, Բիւէրարի շիւրէքեասը էվինտէն・

Ա・ ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ Լանտ շըմէնտէֆէր գումբանեասը Հէյէթը իտարէ րէիսի・

Ա・ ՎԻԷՐՆ Պանքէր, Վիէրն վէ շիւրէքեասը էվինտէն Ֆրանսա Պանգասը վէքիլի, Նօր շըմէնտէֆէրի, վէ Պանգը Օսմանի Հէյէթը իտարէ րէիսի・

Հարիգ էտարէ մուտիրլէրի Մ・ Մ・ Շարլը Րօպէր, սապըգ միւշավիրը խաս, մուտիր Պարօն Ժ・ Սըրիգ, սապըգ Մալիյէ միւֆէթթիշի, մուտիրը սանի・

Խօմիւր էտարէ մուտիրլէրի Մ・ Մ・ Ալպէր Ֆօր, մուտիր Խօժէն Լըբէն, մուտիրը սանի・

Գումբանեանըն Տէրսաատէթ պանքէրի ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Սիկուրթա ագտ իթմէք վէ թաֆսիլաթ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն զէվաթ, Գալաթատա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ Ն° 2, Գամոնտօ Պանգասը գարշըսընտա գումբանեանըն Տէրսաատէթ խտարէխանէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլէր・

Գումբանեանըն Պրուսա աճէնթէսի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ց・ ՊՕՏՈՒՐԵԱՆ

Գումբանեանըն Տէրսաատէթ միւտիրը մախսուսը վէ վէքիլը մութլագը ՍԻՄՕՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ

ՓԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գալֆօրուլօ պիրատէրլէր՝ գատըն լարա մախսուս մատա մաղազալարը-նը Պէյօղլընտա Տօղրու խօլտա Պօն Մարշէնի գարշըսընտա 345 Նումէ րօլը խէնի խարրյան մաղազայա Նագլ իթտիքլէրինի, վէ պու միւնասէպէթ-լէ հէր նէվի էմթաա ֆիյաթլարընըն խայլը թէնզիլաթ իճրա էյլէտիքլէ-րինի բայըլէթլու էհալիյէ իլան էտէրլէր・

25—18

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՓՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 27 յունիս

Ինկիլ・ էսհամը Ինկ・ Լիր・	95-37
Օսմ・ էսհամը տէյըլտը	18-37
» » գարանտը	18-37
» » Սէրի Ա	43-
» » » Պ	$23\text{-}^{5}/_{8}$
» » » Ս	$18\text{-}^{3}/_{8}$
Օթօման 1871	$095\text{-}^{1}/_{4}$
Օսմանլը Պանգասը	$13\text{-}^{1}/_{4}$
Րուսիա իսթիգրազը	10 -
Մըսըր տայ・ մութթահըտէ	$98\text{-}^{1}/_{2}$
» իմթիյազը	$101\text{-}^{3}/_{4}$
Ֆախրը Սանիյէ Մըսըր	$96\ ^{1}/_{2}$
Բօլկիա իսթիգրազը	103-
Պուլկար իսթիգրազը	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-46-20

Բարիզ 27 յունիս

Ֆրանս・ էսհ・ 3 % Ֆր・	95-
» » $4^{1}/_{2}$ %	$105\text{-}12^{1}/_{2}$
Եէնի Օսմ・ էսհամը տէյըլտը	18-60
» » » գարանտը	$18\text{-}57^{1}/_{2}$

Միւգատտէլէ

Սէրի Պ・	23 30
» Ս・	18 30
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	70 50
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	$349\ 37^{1}/_{2}$
» Պանգասը	88 : 50
Գրէտի Լիօնէ	800・
Գրէտի Ֆօնսիէ	1270-
Գօնթուար տ'էսգօնթ	-
Սուվէյիշ ագսիօնը	2775・
Իթալիա էսհամը	93 85
Մըսըր ֆօնտ・ մութթահըտէ	488 75
Բօրթէ Թիւրքը	427 50
Երանի 3 % 1879	427-30
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-27

Վիէննա 27 յունիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	117 50
Րումէլի շըմէնտըֆէրի Ֆի・	34-
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	162-5)

ԳԱԼԱԹԱ ՓՕՐՍԱՍԸ

Եսհ・ ում・ տուն ագչ・ գափ・	20-07
» » » էն եիւքսէք	$20\text{-}08^{1}/_{2}$
» » » էն աշաղը	20-05
Պու սապահ տէյըլտը գ・ ք・	20-05
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	79-19
» » » էն եիւքսէք	79-12
» » » էն աշաղը	79-17
» » » տէյըլտը գ・ք・	79-15
Սէհի Ա・	42-35
» Պ・	23-20
» Գ・	20-05
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	70 75
Աքչէ ֆարգը	7-
Րէրօր Պըշ・	-
Հէվալէսիգ »	55-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	9-10
Սթամպօլ պանգասը	5 32
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5-06
Րէժի ագսիօնը	15-09
Թրամվայ	5-90

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ・ լիրասը 100 ղրշ・տան	Ղէչ: Բէ・
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-
Մէթալիք »	101-
Պէշլիք »	103-
Ալթըլըգ »	103-10
Ինկիլիզ լիրասը	109-34
Ֆրանսըզ ալթունը	87-06
Րօլ	89-15
Գրէմիզ ալթունը	81-15
Նափօլէօն գայմէսի	7-98

ԹԱՍՖԻՅԷ ՔԷՍԱԼԸՏԸ

50) լիք գէսալը	-
50) » »	19 20
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	19 20
10000)»	-

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	$108\text{-}^{7}/_{8}$
Բարիզ 3 այ վատէլի	$23\text{-}17^{1}/_{2}$

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԽՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՄԵՐՔԷԶԸ ԻՍՏԱՐԷՍԻ

Ֆրանսատը Լէօն չէհրինտէ

Ն・ 61 Ճէ-տ'Հօտրէլէթ սօգագընտա

Ֆրանսա տէվլէթինին թահթը քէֆալէթինտէ Թէէմմին օլուն-մըշ սէրմայէսի

100 ՄԻԼԵՕՆ ՖՐԱՆԳ

Մալիւմաթ ալմագ վէ գումբանեայա իշթիրաք իթմէք արզու խտէնլէրին՝ մէզ-քիւր գումբանեանըն Տէրսաատէթ ա-ճէնթէսի Տէլլալեան Բարսեղ էֆ・նին Պաղչէ-Գաբուսընտա Շէյխսիլամ խա-նընտա Նօ・ 11 մաղազասընա միւրա-ճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր・

Մէզքիւր գումբանեա՝ 1884 թարի-խինտէն պէրի Թիւրքիատա աճէնթէ Թէէսիս իթմիշ օլուպ, մէմալիքը մահ-րուսէի Շահանէնին պաշլըճա շէհիրլէ-րինտէ աճէնթէլիկլէրի տէրյօտէ իթ-մէք իսթէյէնլէրին՝ Պրուսատա մէզ-քիւր գումբանեանըն Թիւրքիա իչիւն միւտիրը ումումիսի պուլընան Յովհան-նէս էֆ・ Ց・ Պօտուրեանա միւրաճաաթ իթմէլէրի իխթար օլունըր・

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

(Նումէրօ 43)

Ասաքիրը Շահանէ Թօբճու ալայ-լարը իչիւն միւպայէասընա լիւզում կէօրիւնէն գըրգ բէշ գօշում հայ-վանընըն իխմասընա Թալիպ օլուպ, շարթնամէսինի կէօրմէք իսթէյէն-լէրին՝ սիւվարի տաիրէսինէ կէլմէ-լէրի իլան օլունըր・

3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն・

—

(Նումէրօ 44)

Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ-տէ ինշաաթը ասքէրիյէ իչիւն մէվ-գըի միւնագասայա գօնըլան պիր սէնէլիք չալը վէ քէօմիւր քիրէճի նին՝ հազիրանըն օն տօգուզընճը չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթ-ըսի վէ ֆէրտասը կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլաթը իճրա օլունաճա-ղընտան, թալիպ օլանլարըն՝ ինշաա-թը ասքէրիյէյէ միւրաճաաթ էյլէ-մէլէրի իլան օլունըր・

3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

(Նումէրօ 46)

Ճէնուպը ճէնապը Միւլիւքեանէ մուայէնաթը իչիւն միւպայէա օլը-նաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան լահ-մըն՝ հազիրանը բումինին օն տօգու-զընճը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթըսի վէրիլէճէկի վէ էրթէսի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլը-նաճաղը ճիհէթլէ, իթասընա թալիպ օլանլարըն՝ մագամը Սէրասքէրի Լէ-վազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի ի-լան օլընըր・

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

(Նումէրօ 47)

Ինշաաթը ասքէրիյէ իչիւն մու-պայէա օլընմագ իւզրէ միւնագասա-յա գօնըլան պին ատէտ մէշէ չամ ալթըլըգը վէ պին պէշ եիւզ ատէտ կիւվէրթէլիք լաթա վէ իքի պին պէշյիւզ լաթա իլէ, իքի պին մաշու-նա գալասըն՝ հազիրանըն եիրմի ալ-թընճը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթըսի վէ ֆէրտասը կիւնիւ եիւզ-տէ պէշ թէնզիլաթըն գապուլի կիւնիւ օլաճաղընտան, թալիպ օլան-լարըն՝ ինշաաթը ասքէրիյէ իտարէ-սինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օ-լընըր・

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

(Նումէրօ 48)

Զաթալճատա պուլընան ճէնուտը ճէնապը Միւլիւքեանէ իչիւն իւչ եիւզ եէտի սէնէսի գարֆընտա մուգ-թազի օլուպ մահալլինէ մէվգըի միւնագասայա վազ օլընան քէօմիւր վէ հալթապտան քէօմիւրիւն չպէհէր եիւզ գըյէի աթիգի օթուզ պէշ ղրուշա, հաթապըն պէհէր գըյէի աթիգի տէօրթ պուչըգ բարայա օ-լարագ մահալլի թալիպի էօհտէսին-տէ օլտըղընտան, պուրաճա իթասը-նա թալիպ օլանլարըն՝ Թարիխը ի-լանտան իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար Մագամը Սէրասքէրի Լէվա-զըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլ-մէլէրի իլան օլընըր・

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

(Նումէրօ 49)

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն միւպայէա օլունաճագ օլան օն պէշ պին գըյէ Թրիլիա զէյթինիյէ, օ թուզ պին գըյէ թազէ գուրու սօ ղանըն՝ հազիրանը բումինին եիրմին-ճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթըսի վէրիլէճէկի վէ եիրմի ի-քինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ տա-խի Թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթըն-տան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ, իթասընա թալիպ օլանլարըն՝ մագամը Սէրաս-քէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլ-մէլէրի իլան օլունըր・

3—1

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

(Նումէրօ 50)

Հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպա-յէա օլընաճագ օլան եիրմի պին գըյէ եուլաֆըն՝ հազիրանըն եիր-մինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ-րիլէճէկի, վէ եիրմի իքինճի կիւնիւ տախի Թէգարրուր իտէճէք ֆիյա-թընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գա-պուլ օլընաճաղը ճիհէթլէ, իթասը-նա թալիպ օլանլարըն՝ մագամը Սէ-րասքէրի Լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր・

3—1

Տէրգալիյէտէ Պաղչէ-Գաբուսընտա Քէօմիւրճի սօգագընտա 1 Նումէրօլը մաղազատա գահվէճի իքէն իֆլասը-նա հիւքմ օլընան Թէօտօր Բալլի տէնին իֆլասը հազգընտա լազըմ կէլէն մուամէլաթը գանունիյէ քեա-միլէն իճրա օլունմըշ օլտուղընտան, միւֆլիսը մէրգում զիմմէթինտէ ա-լաճաղը օլանլարըն Գանունը Թիճա-րէթին 211ինճի մատտէսի մուճի-պինճէ միւֆլիսը մէրգում Թարա-ֆընտան Թէքլիֆ օլընաճագ գօն գօրտաթօնըն պիլմուզաքէրէ գա բարլաշտըրըլմասը իչիւն իշպու 1891 սէնէսի հազիրանընըն 20նճի բէնճ չէնպիհ կիւնիւ սաաթ 5-6 բատսէ լէրինտէ Իքինճի Մահքէմէի Թիճա րէթէ կէլմէլէրի・

Այտըն վիլայէթի տախիլինտէ օ-լուպ Թօրտան միւզայէտէ օլընմագ-տա օլան Մաղնիսա գազասը աշարը 4 միլեօն ղրշ・ պէտէլ իլէ մահալլի Թալիպի իւզէրինտէ Թէգարրուր է-տէրէք, չէհրը հալը բումինին 13ին-ճի կիւնիւ գարարտատէսի քէշիտէ գըլընմըշ վէ Նիզամէն մուայյէն օ-լան պիր հաֆթա միւրուրինտէ ի հալէի գաթիյէսինին իճրասը մու-գըրրէր պուլընմըշ օլտուղընտան, պունտա 100տէ 1տէն Նօգսան օլմա-մագ իւզրէ զամ իլէ Թալիպ օլան-լարըն մահալլինէ վէ եախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բու-սումաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի・

15 Հազիրան 307

Խազինէի Եվգաֆը Հիւմայունիա Թապու Թէճլիտ իթտիրիլէճէք օ-լան պէհէրի 200 վարագլը 3 գըթ-ատլը վէ պէհէրի 120 վարագլը 6 գըթ-ա քէպիր մէշին գարըը տէֆ-թէրլէրին՝ քեաֆֆէի մէսարիֆի միւ-թէահհիտտէ աիտ օլմագ իւզրէ պէ-հէրի 120 ղրշ・տա Թալիպի խօհտէ-սինտէ պուլունտըղընտա, վէ շէհրը ճարիի բումինին 20նճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ սաաթ 10տա գատար հէր գաչ բարա վէ 22նճի ճումաա էր-թէսի կիւնիւ քէզալիք սաաթ 10տա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլունըրսա գապուլ օլընաճաղընտա պինաէն, Նօգսանըյլա Թապու Թէճլիտ իթ-մէք վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ մէճլիսը ի-տարէի Եվգաֆա միւրաճաաթ էյ-լէմէլէրի・

15 Հազիրան 307 3—1

Քէֆֆինլիք պէզ Թօբ 200,

Եամէր խամ մատարօլ գըրալը ճէ-տիտ 2870

Ղուրէպա խասթախանէսի իչիւն միւպայէասընա լիւզում կէօրիւնէն պալէատէ մասրագգամ իքի գալէմ էշեա իլէ եէվմի 10 գըյէտէն 20 գը-յէի աթիգայա գատար լիւզումը օ-լան սիւտիւն միւնագասալարը իճրա գըլընաճաղընտան, իթա իթմէք իս-թէյէնլէրին՝ չէրաիթը միւնագասա-յը անլամագ վէ միւնագասալարըն-տա պուլընմագ իւզրէ պու կիւնտէն իթիպարէն մէճլիսը իտարէի Եվգա-ֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի・

15 Հազիրան 307

3—1

ԽԸՏԻՎԻԱԷ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸ

ԻՍՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթ-լէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը・

Պալաքինէլլի գաբտանըն Թաշէթը գումանտասընտա Պէհէրա նամ վափօր 1500 Թօնէլաթօ հա-միւլէսինտէ վէ 300 պարկիր գուվվէթինտէ օ-լարագ ալաֆրանկա յուլիսին 1ինճի չար-շէնպիհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՉԱՆԱՔԳԱ-ԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ՊԻՐԷՅՍ օղրայարագ բազար էրթէսի սապահլայըն 4 պուչուգ կիւն-տէն ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէթ իտէճէք տիր・

Խօլճու պիլէթլէրի Ֆամիլեաճա վէ կիտիպ կէլմէ պիլէթլէրի, թէնզիլէ ֆիյաթլա ֆիւ-րուխթ օլունուր・

Վափօրտա պիրինճի սընըֆ սալօնլարը Թագը մը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ խըտմէթճի գա-տըն վար տըր・

Եինէ բօսթաի մէզքիւրէնին ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷԻ տէն հէր չարշէնպիհ սաապահը հարէքէթ ի-տէն Պէրիյէթիւշ Շամ վափօրլարը տօղրու ԽԱ-ՖԱյա հարէքէթ իտուպ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹԱ-ՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԵՐՍԻՆ վէ ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար・

Բօսթաի մէզքիւրըն Պէյրութը տէնիզէ իլէ-յէն վափօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզ բօսթա շիւնտիւրընըն մուվասալէթինտէն սօնը-րա Սուվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուա-քիմ, Մասաւա, Հուտէյտա վէ Ատէն իսքէլէ-լէրինէ ուղրար・

Խօլճու, մալ վէ էմանէթ իւքլէթմէք ի-թէյէնլէր՝ Սթամպօլտա Եմին Խօնիւնտէ Քէօ-բրիւ պաշընտա Նէնի Վալիտէ խանընտա գում-բանեաի մէզքիւրըն աճէնթէյանէսինէ միւրա-ճաաթ իթմէլի տիրլէր・

Իւչպու աճէնթէհանէ՝ պէտէլի մըսըրըն պիր-ճումէ բօսթա խարէխանէլէրինտէ Թէէտիյէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բօլիչալարը [Մանտա-Բօսթ] տախի իթտա իտէր・

Հէր սընըֆ խօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու խօլտա 170 նումէրօլու մահալտէ Մ・ Մ・ Թօմաս Գուք վէ էվլատը աճէնթէյասընա միւրա-ճաաթ օլընա・

MANQUE DE FORCES

Anémie — Chlorose

LE FER BRAVAIS

Expérimenté par les plus grands médecins du monde, il passe immédiatement dans l'économie sans occasionner de troubles. Il recolore et reconstitue le sang et lui donne la vigueur nécessaire.

Se DÉFIER des IMITATIONS et CONTREFAÇONS

SE TROUVE DANS TOUTES LES PHARMACIES.

Gros: 40 & 42, rue St-Lazare, Paris.

	Մուտիրիյէ մուտտէտի	Միւլթէզիմէ	Մուտտէտի	Միւլթէզիմէ
Էնգարէ վիլայէթի				
Սիվրիհիսար գազասը	10 հազ・	1 Թէմ・	1 Թէմ・	10 Թէմ・
Մըհալըճ »	20 »	10 »	11 »	21 »
Նալլը խան »	10 »	1 »	1 »	11 »
Հայմանա »	10 »	1 »	1 »	10 »
Զիլը »	10 »	1 »	1 »	10 »
Գայսէրիյէ գազասընըն օվա նահիյէթի	10 »	1 »	1 »	10 »
Գայսէրիյէ գազասընըն տաղ նահիյէթի	20 »	10 »	10 »	21 »
Եոզղատ գազասը	15 »	5 »	6 »	16 »
Եոզղատըն չէլթէք պուլընան գարիյէլէրի	20 »	10 »	11 »	21 »
Իչ Նահիյէ	20 »	15 »	15 »	25 »
Պէյբազարընըն օվա նահիյէթի	5 »	25 հազ・	25 հազ・	5 »
Պէյբազարընըն տաղ նահիյէթի	10 »	30 »	1 Թէմ・	10 »
Գալէճիք գազասը	5 »	25 »	26 հազ・	5 »
Այաշ »	1 »	21 »	21 »	1 »
Զըրքուտաբադ »	15 »	5 Թէմ・	6 Թէմ・	16 »
Գըր շէհրի սանճաղը	1 »	20 հազ・	20 հազ・	10 »
Գայսէրիյէ գազասը	1 »	20 »	20 »	10 »
Ինճէ սու »	1 »	20 »	20 »	10 »
Տէվէլի »	10 »	30 »	1 Թէմ・	20 »
Եօզկատ սանճաղը	1 »	30 »	1 »	31 »
Թրաբիզօն վիլայէթի				
Մէրքէզ	20 հազ・			1 աղուսթ・
Օրտու	20 »			20 »
Քիրասօն	15 »			15 »
Թիրէպօլը	20 »			31 Թէմ・
Կէօրէլէ	20 »			31 »
Սիւրմէնէ	20 »			31 »
Վագֆը քէպիր	5 Թէմ・			15 աղուսթ・
Աքչա աբատ	10 »			20 »
Օֆ	10 »			20 »
Գօմրէ նահիյէսի	20 հազ・			25 Թէմ・
Նարլը »	25 »			31 »
Մաչգա »	1 Թէմ・			5 աղուսթ・
Թօնեա »	1 աղուսթ・			31 »
Սամսուն գազասը	1 Թէմ・			31 Թէմ・
Գավագ նահիյէսի	15 հազ・			15 »
Մանահիյէի գարաղօշ Ինճէ	15 Թէմ・			15 աղուսթ・
Մանահիյէի Ալաչամ Պաֆրա	15 »			15 »
Զարշամպա	15 »			15 »
Թրէպէ	15 »			10 »
Ֆաթսա	15 »			10 »
Կիւմիւշխանէ գազասը	10 հազ・			20 Թէմ・
Թօրօլ »	10 »			20 »
Նօքիաս նահիյէսի	10 »			20 »
Շիրան գազասը	10 »			31 »
Քէլքիթ »	10 »			31 »
Եաղմուր տէրէ նահիյէսի	10 »			31 »
Րիզէ	1 Թէմ・	20 աղուսթ・		1 աղուսթ・
Աթինա	1 »	20 »		1 »
Խուբա	1 »	22 Թէմ・		1 »
Տիյարպէքիր վիլայէթի				
Մէրքէզ գազասը	15 մայ・			30 հազ・
Լիճէ »	15 »			30 »
Սիլվան »	15 »			30 »
Տիրէք »	15 »			30 »
Սէվէրէք »	15 »			15 Թէմ・
Մարտին »	25 »			25 հազ・
Նասիպին »	25 »			25 »
Ճէզրէ »	25 »			25 »
Միտեաթ »	1 հազ・			30 »
Ավնիլէ »	1 »			30 »
Մատէն »	20 մայ・			10 Թէմ・
Ջերմիկ »	20 »			10 »
Բալու »	1 հազ・			25 »
Պիթլիս վիլայէթի				
Մէրքէզ գազասը	8 հազ・	8 Թէմ・		18 Թէմ・
Ախլաթ »	10 »	10 »		20 »
Խիզան »	10 »	10 »		20 »
Մօթքի »	10 »	10 »		20 »

Վիլայաթ վէ էլվիյէի մէրգումէտէ մուհարրէր իւլ խամ գազա վէ նէ-վահինին 307 սէնէսի աշարընը միւզայէտէ վէ իհալէ միւտտէթլէրի պալէա-տէ կէօսթէրիլմիշ օլտուղը, մահալը մէզքիւրէ աշարընա Թալիպ օլանլարըն՝ մէզքիւր միւտտէթլէր զարֆընտա մահալլէրինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի・

11 Հազիրան 307

ԼԱՆՕԼԻՆ–ԹՈՒԱԼԷԹ ԳՐԷՄԻ–ԼԱՆՕԼԻՆ

Սէրթ վէ գըզարմըշ էլլէրէ վէ չաթլամըշ էլ վէ տուտագլարըն էյիւլէշ-մէսինէ ԲԷԳ ՆԱՐԱՐ・

Եարա վէ սըյրըլմալարը Թէմիզ սագլամագ վէ գուրութմագ իչիւն ԲԷԳ ՆԱՐԱՐ・

Տէրինին վէ խուսուսա քիւչիւք չօճուգլար տէրիսինին հիւսնիւ մուհա-ֆազասընա ԲԷԳ ՆԱՐԱՐ・

Պիլճիւմլէ էճզաճըլարտա վէ էճզա Թիւճճարլարընտա պուլընըր・

Տէրսաատէթտէ աճէնթէ վէ վէքիլի Մ・ Ս・ ՖՐՈՒՀԼԻՆ

Գալաթատա Մէրթէպանի սօգագընտա Գընաճեան խանընտա・